

ת"פ (ירושלים) 45069-01-23 - מדינת ישראל נ' סמאהר בדראן

ת"פ (ירושלים) 45069-01-23 - מדינת ישראל נ' סמאהר בדראן

ת"פ (ירושלים) 45069-01-23

מדינת ישראל

ע"י ענף תביעות ירושלים

נגד

סמאהר בדראן

ע"י ב"כ עו"ד אכרם חליחל

בית משפט השלום בירושלים

[31.07.2025]

כבוד הנשיא שמואל הרבסט

גזר דין

כתב האישום וההליך

הנאשמת הורשעה על פי הודאתה בעבירות המיוחסות לה בכתב אישום אשר תוקן במסגרת הסדר טיעון.

מכתב האישום המתוקן עולה כי הנאשמת עבדה במכון נכים בגילה בתאריכים הרלוונטיים לכתב האישום וטיפול בגב' ורד רינה עובדיה (להלן "המתלוננת").

המתלוננת ובעלה מר יובל עובדיה הנם נכים המרותקים לכיסאות גלגלים.

מעובדות כתב האישום עולה כי בתאריכים המנויים להלן, בשעות שאינן ידועות למאשימה, במספר עמדות למשיכת כספים - "כספומטים" (להלן: "עמדות"), בירושלים משכה הנאשמת באמצעות כרטיס האשראי של המתלוננת כספים בסכומים שונים בסך כולל של 10,000 ₪ בתאריך 29.9.2021 משכה הנאשמת סך של 2,000 ₪. בתאריך 30.9.2021 משכה הנאשמת סך של 2,000 ₪. בתאריך 21.11.2101 משכה הנאשמת בשתי עמדות שונות - סך 6,000 ₪.

בכך השתמשה הנאשמת בכרטיס חיוב בכוונה להונות ובנסיבות מחמירות וכן גנבה דבר הניתן להיגנב ללא הסכמת הבעלים, במרמה ובלי תביעת זכות בתום לב כשהיא מתכוונת בשעת הנטילה לשלול את הדבר מבעלו שלילת קבע. נוכח המתואר, הנאשמת הורשעה בעבירות של גניבה בכרטיס חיוב לפי סעיפים 17 רישא/1 לחוק כרטיסי חיוב תשמ"ו - 1986, ובגניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

הסדר הטיעון אשר במסגרתו הודתה והרשעה הנאשמת לא כלל הסכמה לעניין העונש והצדדים טענו את טיעוניהם לעונש באופן חופשי.

תסקיר שירות המבחן

מתסקיר שערך שירות המבחן בענייניה של הנאשמת עלה כי הנאשמת בת 45, נשואה ואם לארבעה עובדת כמטפלת סיעודית מוסמכת.

שירות המבחן עמד על נסיבות חייה האישיות והמשפחתיות של הנאשמת, תוך שציין את המחויבות העמוקה שמפגינה כלפי משפחתה. במסגרת זו, הודגש במיוחד תפקודה המסור של הנאשמת בכל הנוגע לטיפול הפיזי והרגשי בבנה הבכור, עליו היא נושאת באחריות מלאה, וזאת על רקע קביעת נכות אשר הוכרה לאחרונה, לצורך מענה לצרכיו הרפואיים.

ביחס לעבירה נשוא ההליך דנן, הנאשמת הביעה חרטה כנה ועמוקה תוך שהביעה נכונות להתנצל בפני המטופלת ולהשיב לה את מלוא הסכום שגנבה. הנאשמת טענה כי העבירה בוצעה על רקע מצוקה כלכלית ממשית שנבעה מצורך דוחק לממן טיפולים רפואיים עבור בנה. עוד ציינה, כי לא פעלה מתוך מניע של תאוות בצע, אלא מתוך כורח אישי ורפואי מובהק.

מהתסקיר עולה כי הנאשמת הביעה בפני שירות המבחן רצון כן להשתלב בהליך טיפולי רגשי, במטרה לבחון את דפוסי התנהגותה וכן לקבל תמיכה רגשית. לנוכח עמדתה זו, המליץ שירות המבחן על שילובה בהליך טיפולי קבוצתי לנשים עוברות חוק, הנערך במסגרת שירות המבחן, כחלק מתהליך שיקומי אשר עשוי לצמצם את הסיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד.

כגורם סיכון למעורבות בעבירות מסוג זה ציין שירות המבחן כי לעיתים עשויה הנאשמת לטשטש גבולות ולתת עדיפות לתועלתה האישית, גם כאשר יש בכך כדי לפגוע באחר, וזאת מבלי שמתקיימת בהכרח כוונה פלילית מודעת. עם זאת, שירות המבחן תאר תמונה חיובית של נאשמת המשתפת פעולה, נעדרת עבר פלילי, יציבה ואחראית בכל מישורי חייה, אשת משפחה מסורה בעלת יציבות תעסוקתית בעלת מערכת ערכים תקינה בבסיסה השואפת לנהל אורח חיים תקין אשר ההליך הפלילי נגדה מהווה אלמנט הרתעתי ומציב גבול.

שירות המבחן המליץ על ענישה חינוכית בדמות שירות לתועלת הציבור על סך של 150 שעות, וכמו כן, לאור העובדה שהנאשמת עובדת עם חסרי ישע והרשעתה עלולה לפגוע בהשתלבותה בעבודה זו, המליץ על ביטול הרשעתה לפי סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה עמדה בטיעוניה על כך שכתב האישום מגלם סדרת אירועים מתוכננים, חוזרים ונשנים, אשר נפרשו על פני תקופת זמן, ומעידים על דפוס פעולה ולא על מעידה חד-פעמית. נטען כי בנסיבות אלו, הייתה בידי הנאשמת האפשרות להימנע ממעשיה, אך חרף זאת בחרה לפעול באופן שיש בו כדי לפגוע בערכים מוגנים, תוך חציית גבול מוסרי ומשפטי.

לעניין הערכים המוגנים, עסקינן בפגיעה במספר ערכים מרכזיים, המצויים בלב ליבה של ההגנה הפלילית ויש להוקיעם בחומרה. לצד הפגיעה בקניינו וברכושו של המתלונן - שהוא חלק מהמרקם החברתי המוגן - נפגע גם ערך האמון ההדדי שבין עובד למעסיק, ערך מהותי הנחוץ לקיומם התקין של יחסי עבודה תקינים, בפרט כאשר מדובר בעובד הממלא תפקיד טיפולי. החומרה מתחדדת נוכח נסיבותיה המיוחדות של העבירה, אשר בוצעה כלפי קשישים, הסובלים ממגבלות פיזיות ותלות ישירה בזולת. אוכלוסייה זו מהווה "טרף קל", וכל פגיעה בה פוגעת לא רק בפרט אלא גם באמון ובתחושת הביטחון של ציבור הקשישים כולו.

לשיטת המאשימה, מתחם העונש ההולם נע בין 6-12 חודשי מאסר שיוטלו בדרך של עבודות שירות. ב"כ המאשימה עמדה בטיעוניה על הפער שבין חומרת העבירות המיוחסות לנאשמת לבין המלצות התסקיר, והביעה התנגדות לביטול ההרשעה. לשיטתה, אין להיעתר לבקשה זאת בשים לב לכך שהנאשמת ניצלה את עצם תפקידה במסגרת עבודתה עם חסרי ישע על מנת לבצע שימוש בלתי מורשה בכרטיס האשראי של המטופלים. נטען כי מדובר בפגיעה מהותית בערך המוגן של הגנה על אוכלוסיות מוחלשות וכי עיון כולל במעשים מלמד על פגם באמון המתחייב ממי שפועלת בתפקיד טיפולי, דבר המצדיק הותרת ההרשעה על כנה.

עם זאת עקב התסקיר החיובי, המאשימה תחרוג מהמתחם ותבקש להשית על הנאשמת 4 חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי, התחייבות, פיצוי וקנס.

ב"כ הנאשמת טען כי הנאשמת הודתה בעבירות המיוחסות לה בהזדמנות הראשונה ובכך חסכה זמן שיפוטי יקר לבית המשפט. כמו כן הודאתה מנעה גם את הצורך בהעדת המתלוננת, אישה מבוגרת הסובלת ממוגבלות פיזית, ובכך הקלה עליה את ההתמודדות עם ההליך המשפטי. הנאשמת הביעה חרטה והבינה את חומרת מעשיה ואף הביעה נכונות להיפגש עם המתלוננת ולהתנצל בפניה במסגרת תהליך של צדק מאחה, המשקף בגרות, לקיחת אחריות ונכונות ממשיית לתיקון ולהשיב את כל כספה.

במסגרת הנסיבות שאינן נוגעות לביצוע העבירה פירטה ההגנה את הרקע והנסיבות לביצוע העבירות אשר נבעו, לשיטתה, ממצוקה נפשית וכלכלית עמוקה.

עוד צוין כי יש לשקול הקלה בעונש עקב חלופי הזמן ושינוי הנסיבות.

ב"כ הנאשמת ציין כי הנאשמת מתפקדת כיום כאדם נורמטיבי, מפרנסת את עצמה ונושאת באחריות אישית מלאה. מאז ביצוע העבירה לא נרשמה כל מעורבות פלילית מצידה, והליך השיקום אותו החלה ממחיש מגמה של יציבות והתאמה למסגרת נורמטיבית.

לחיזוק דבריו, הסניגור הפנה לתסקיר שירות המבחן החיובי בו נרשמה התרשמות מהנכונות הגבוהה של הנאשמת להשתלב בהליך טיפולי, והמליץ על שילובה במסגרת קבוצת טיפול לנשים עוברות חוק. הנאשמת הביעה הסכמה להיות נתונה תחת צו מבחן למשך שנה ולהשתתף באופן סדיר במסגרת הטיפולית המוצעת.

לנוכח כלל האמור בתסקיר, עתר הסניגור לקבל את המלצת שירות המבחן ולהימנע מהרשעה ולהסתפק בענישה נלווית הכוללת צו מבחן, של"צ ושילוב הנאשמת בקבוצה טיפולית בפרט כאשר כיום היא עובדת כמטפלת סיעודית בבית החולים "משגב לדרך". צוין כי כל מוסד רפואי עתידי אשר תבקש להתקבל אליו עשוי להימנע מלקבלה נוכח קיומה של הרשעה פלילית, דבר העלול להסב לה נזק בלתי הפיך במישור התעסוקתי.

בנסיבות אלה, סבור ב"כ הנאשמת כי יש להעדיף את המלצת שירות המבחן ולהימנע מהרשעה, תוך גזירת עונש שיביא לידי ביטוי את האחריות שנשאה הנאשמת ואת מאמציה הכנים לשיקום.

הנאשמת בדברה האחרון: הביעה תחושת אחריות עמוקה וחרטה פנימית כנה על מעשיה. לדבריה, היא מודעת באופן מלא לחומרת העבירה שביצעה.

דיון והכרעה

חוק העונשין מורה כי העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

בהתאם לעיקרון זה, בית המשפט קבע את מתחם העונש ההולם את מעשה העבירה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (ראו סעיפים 40ב ו-40ג' לחוק העונשין).

כתב האישום שלפנינו עוסק בריבוי עבירות שבוצעו בשיטה דומה, כחלק מתכנון מוקדם ודפוס פעולה זהה בטווח זמן קצר. בנסיבות אלו, יש לקבוע מתחם ענישה אחד כולל, אשר ישקף את רצף המעשים, את הפגיעה בקניינים של המתלוננים, את חלקה של הנאשמת בביצוע העבירות, וכן את ההלכה הפסוקה והפסיקה הנוהגת. עבירות של הונאה בכרטיס חיוב וגניבה פוגעות במגוון ערכים חברתיים מוגנים, ובראשם זכות הקניין, הפרטיות ותחושת הביטחון של המתלוננים. הפסיקה מדגישה כי עבירות רכוש המתבצעות תוך שימוש בכרטיס חיוב פוגעות גם במעמד של כרטיסי חיוב כאמצעי תשלום אמין.

נוסף על כך, לא ניתן להתעלם מהעובדה כי נפגע ערך מהותי נוסף: האמון ההדדי שבין עובד למעסיק, אשר מהווה בסיס חיוני לקיום תקין של יחסי עבודה, וביתר שאת כאשר מדובר בעובד בתפקיד טיפולי. מלבד עוגמת הנפש והפגיעה הרגשית, נגרם נזק כספי בסך של 10,000 ₪.

מן הנסיבות המפורטות בכתב האישום עולה כי העבירות בוצעו במחשבה תחילה ותוך תכנון מוקדם, במטרה להפיק רווחים מהירים על חשבון המתלוננים, אשר העסיקו את הנאשמת ונתנו בה אמון מלא. מעשים אלה מלמדים על ניצול מודע של הקשר עם המתלוננים, באופן הפוגע פגיעה קשה בערכים המוגנים. כמו כן, לא ניתן לראות את מעשיה של הנאשמת בעבירות כמעידה חד פעמית, שכן מדובר במספר עבירות שחזרו על עצמן מהן הייתה יכולה הנאשמת להימנע.

העבירות בוצעו כלפי קשישים הנמנים על אוכלוסייה פגיעה ותלויה בזולת, והפגיעה בהם משליכה באופן רחב על תחושת הביטחון והאמון של ציבור הקשישים כולו. בנסיבות אלה, אין מדובר אך ורק בעבירת רכוש, אלא בהתנהגות המבטאת כשל מוסרי וערכי עמוק, באופן המצדיק הטלת ענישה ההולמת את חומרת המעשים, תוך מיקוד בערכים שנפגעו ומתן מסר מרתיע וחד-משמעי. ניתן ללמוד על מדיניות בית המשפט העליון מדברי כב' השופט ג'ובראן ברע"פ 5066/09 אוהיון נ' מדינת ישראל (מיום 22.4.2010):

"גניבה בדרכי עורמה מקשישים הינה מן המעשים הנקלים ביותר ויש בה מימד חמור שבעתיים מכל מעשה גניבה אחר. מימד זה בא לידי ביטוי בפן הבלתי מוסרי אשר מתנוסס מעל מעשים קשים אלו. זהו אותו פן אשר מזעזע את הנפש ומעורר את סלידתנו העמוקה, שכן מצווים אנו לערך העליון של 'וְהִדְרֹתָ פָּנֵי זָקֵן' (ויקרא י"ט לב'). אשר על כן מצווים בתי המשפט להכביד את ידיהם כנגד אלו הרומסים ברגל גסה את ביטחונם האישי של הקשישים וגוזלים את רכושם בדרכים נלוזות. חייבים אנו להיות מגן של ברזל לאותם קשישים, למען יורתעו מבצעי עבירה בכוח מלפגוע באוכלוסייה זו, וכל זאת ברוח הפסוק 'אַל-תִּשְׁלִיכֵנִי, לְעֵת זָקְנִי; כְּכֹלֹת כָּחִי, אֶל-תַּעֲזֹבֵנִי' (תהילים ע"א, ט') [...]"

במקרים של הונאה בכרטיס חיוב וגניבה, מדיניות הענישה מגוונת ותלויה בנסיבות המקרה, בהיקף ההונאה, מספר המקרים, עבר פלילי של הנאשם ונסיבות אישיות, כאשר מנעד הענישה רחב ונע בין מאסר על תנאי ועבודות שירות ועד למאסר בפועל של מספר חודשים ועד חודשים רבים של מאסר, הכל תלוי נסיבות המעשה והעושה. בהתחשב בערכים המוגנים שנפגעו, נסיבות ביצוע העבירות והענישה הנוהגת בפסיקה, הרי שמידת הפגיעה בערך המוגן חמורה.

לפיכך מתחם העונש ההולם צריך שיעמוד בין מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות ועד 10 חודשי מאסר בפועל בנוסף לענישה כלכלית, התחייבות, קנס, ופיצוי. העונש המתאים

הנאשמת הודתה בביצוע העבירות ובכך לקחה אחריות על מעשיה ושיתפה פעולה עם רשויות אכיפת החוק. כמו כן הנאשמת הביעה נכונות להיפגש עם המתלוננת, להתנצל בפניה ולהשיב את כל כספה.

הנאשמת חזרה על העבירות פעמים רבות כמתואר בכתב האישום, אך מדובר בתקופה עבריינית בודדת בחייה שהתרחשה בשנת 2021. בהתחשב בכך, ניתן לקבוע כי הנאשמת עברה תהליך של שיקום, ומכאן כי מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות סטייה ממתחם העונש ההולם, והטלת עונש הנמוך מן הרף התחתון של המתחם. שאלת הימנעות מהרשעה

אשר לשאלת ביטול ההרשעה בדין; לא ניתן להתעלם מחומרת העבירות שביצעה הנאשמת, אשר בוצעו בנסיבות מחמירות כלפי מתלוננים נכים, מרותקים לכיסאות גלגלים, אשר העסיקו את הנאשמת ותלו בה את מבטחם - באופן המגלם ניצול בוטה של מצוקתם והפרת אמון חמורה. הימנעות מהרשעה בעבירות של גניבה והונאה בכרטיסי חיוב כלפי אוכלוסיות מוחלשות, ובפרט קשישים ונכים, מהווה חריג נדיר בפסיקה, שעה שבתי המשפט עמדו בעקביות על הצורך בהרשעה במקרים מסוג זה, בשל הפגיעה הקשה בערכים המוגנים ובאמון הציבור, אף כאשר מתקיימות נסיבות אישיות מקלות.

בנוסף, לא הוכח כיצד הרשעתה בדין תביא לידי פגיעה באפשרות העסקת הנאשמת בעתיד. עוד יצוין כי ביטול ההרשעה משמעה הסתרת מעשיה של הנאשמת מהציבור. קשה עד מאד להסתיר מעשים אלו מהציבור ומכל מעביד עתידי, כאשר ברצונה של הנאשמת להמשיך ולעבוד בסיעוד עם אנשים קשישים ומוגבלים. מכל האמור, ולנוכח נימוקים אלו - לא ניתן להימנע מהרשעה.

סוף דבר

מכל אלו עולה כי הנאשמת מצויה מתחת לחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם, ומשם יגזר עונשה. נוכח כל האמור, אני גוזר על הנאשמת את העונשים הבאים:

1. שירות לתועלת הציבור בהיקף של 150 שעות. שירות המבחן יגיש תכנית מתאימה לאישור בית המשפט, וזאת עד ליום 1.11.25.

2. חודש מאסר אשר אותו לא תרצה הנאשמת, אלא אם תעבור תוך שלוש שנים מהיום על עבירה אחרת בה הורשעה בהליך זה.

3. פיצוי בסך 2,000 ₪ (1,000 ₪ לכל אחד מעדי התביעה 1,2). הפיצוי יועבר לקופת בית המשפט עד יום 01.09.2026.

4. התחייבות בסך 1,000 ₪ שלא לעבור עבירות בהן הורשעה, וזאת בתוך שנתיים מהיום. הנאשמת הבינה התחייבות זו והתחייבה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, ו' אב תשפ"ה, 31 יולי 2025, בנוכחות הצדדים ובאי כוחם.